

Nr 9

Av fru **Marklund m. fl.**, om statliga bolags utträde ur Svenska arbetsgivareföreningen.

(Lika lydande med motion nr 51 i Första kammaren)

Frågan om de statliga företagens organisatoriska samordning och framtida verksamhetsförhållanden har i väsentlig grad klarlagts med förslaget om inrättande av ett förvaltningsbolag under industridepartementet. Härigenom får frågan om LKAB:s och andra statsägda företags medlemskap i Svenska arbetsgivareföreningen ökad principiell betydelse och större räckvidd.

Genom medlemskapet och de därmed förenade ekonomiska bidragen ger LKAB sitt stöd åt det privata kapitalets åtgärder mot arbetare och anställda. Medlemskapet är ett uttryck för den hittills förfäktade uppfattningen att statsföretagen och de privata bolagen har grundläggande gemensamma intressen. En sådan attityd är inte förenlig med den strävan till demokratisering av näringslivet som statsdriften och andra former av ökat samhällsinflytande främst måste syfta till.

Frågan om LKAB:s medlemskap i SAF har tidigare föranlett motioner såväl i riksdagen som till LO:s och Svenska gruvindustriarbetareförbundets kongresser. Från fackligt håll har därvid påtalats det anmärkningsvärda i förhållandet att ett statligt företag betalar dryga avgifter till Arbetsgivareföreningen, som sedan i kärva förhandlingslägen kan hota landets fackligt organiserade arbetare med stridsåtgärder.

Vid behandlingen av motionerna i riksdagen och på de nämnda kongresserna har som argument för medlemskapet anförts att endast SAF kunnat ge den förhandlingshjälp som företaget ansett sig behöva. Argumentet upprepades av LKAB-chefen Arne S. Lundberg i en radioutfrågning i höstas, föranledd av den debatt som uppstod med anledning av Sara Lidmans bok Gruva. På fackligt håll har man betecknat argumentet som ohållbart, och det framstår än mer som sådant efter ett interpellationssvar som civilminister Hans Gustafsson gav i november förra året. Därav framgick nämligen att avtalsverket skall kunna lämna förhandlingshjälp åt alla företag som staten är ägare till eller delägare i. Dock angavs avtalsverkets nuvarande resurser som otillräckliga. En konsekvens av detta besked måste rimligtvis vara att avtalsverket ges de resurser som erfordras för en fullt utbyggd förhandlingshjälp åt de statliga företagen.

LO-ledningen har vid olika tillfällen sagt sig betrakta frågan om LKAB:s

och andra statliga bolags organisationstillhörighet som en liten del av problemkomplexet beträffande de statliga bolagens organisation och samordning. Så som denna fråga nu avancerat borde även »delfrågan» — LKAB:s engagemang i SAF — bringas till en sådan lösning som den fackliga rörelsen länge förespråkade.

Alla skäl talar sålunda för att LKAB och andra statsföretag inte längre bör tillhöra Svenska arbetsgivareföreningen.

Med hänvisning till det anförda hemställas,

att riksdagen måtte uttala sig för att LKAB och övriga statliga bolag som nu tillhör SAF måtte utträda ur denna organisation.

Stockholm i januari 1969

Eivor Marklund (vpk) Gunvor Ryding (vpk) C. H. Hermansson (vpk)
